

AO 2012, SŠ, finále

1 Kulminácia hviezd

V ktorej zemepisnej šírke a pre hviezdy s akou deklináciou platí, že ich horná kulminácia je v zenite a dolná kulminácia na horizonte? (môžete nakresliť obrázok)

2

21. decembra pozorovateľ pozoroval zatmenie Mesiaca. Mesiac v ten deň kulminoval vo výške $73,5^\circ$ nad obzorom. V akej zemepisnej šírke sa nachádzal pozorovateľ?

3

Zákrytová dvojhviezda sa skladá z hviezd 1 a 2 s polomermi $R_1 = 2 R_\odot$ a $R_2 = 1 R_\odot$. Efektívne povrchové teploty hviezd sú $T_1 = 10\,000\text{ K}$ a $T_2 = 6000\text{ K}$. Ich obežné dráhy okolo spoločného ťažiska ležia presne v rovine zorného lúča, t.j. sklon $i = 90^\circ$. Vypočítajte o koľko magnitúd poklesne jasnosť sústavy v sekundárnom minime jasnosti - pri prechode menšej zložky (2) popred väčšiu (1)!

4

Odvoďte vzorec na určenie absolútnej bolometrickej magnitúdy hviezd M_b , ak je pre hviezdu daný jej polomer R v km a efektívna teplota T v K, v ktorom budú vystupovať len tieto dve veličiny. Môžete tiež využiť hodnoty absolútnej bolometrickej magnitúdy, efektívnej teploty a polomeru Slnka.